

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Samenvatting - Jaarverslag 2013

Europees Agentschap voor
veiligheid en gezondheid
op het werk

In het huidige moeilijke economische klimaat is het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (het Agentschap) het belang van goede veiligheid en gezondheid op het werk (OSH) blijven accentueren door het zakelijk belang ervan te onderstrepen. Terwijl nog wordt gedebatteerd over de nieuwe Europese strategie voor veiligheid en gezondheid op het werk, heeft het Agentschap al duidelijk voor ogen wat de juiste koers moet zijn en heeft het zijn nieuwe strategische programma voor de periode 2014-2020 aangenomen.

1 Europese Waarnemingspost voor risico's

In 2013 publiceerde het Agentschap de resultaten van haar Foresight-vlaggenschipproject uit 2012 — 'Groene banen en veiligheid en gezondheid op het werk' — het [hoofdverslag](#) in het Engels en een [samenvatting](#) in zes talen. Dit werd gevolgd door een verslag over [OSH en windenergie](#) en e-facts over [groene gebouwen](#) en [kleinschalige zonne-energieprojecten](#) met de bijbehorende checklists om gevaren te identificeren bij [dergelijke gebouwen](#) en [projecten](#). Het Agentschap heeft ook een nieuwe internetpagina beschikbaar gesteld over [OSH in groene banen](#).

De Foresight-projecten werken met scenario's om gevaren voor de veiligheid en gezondheid op het werk veroorzaakt door technologische en maatschappelijke veranderingen in kaart te brengen en hierop in te spelen. Het Agentschap heeft opdracht gegeven voor een verkennend onderzoek naar de meest relevante nieuwe en opkomende thema's, zodat die in het volgende belangrijke Foresight-onderzoek nader verkend kunnen worden. Het Agentschap heeft eveneens opdracht gegeven voor een onderzoek naar de stand van zaken over actuele en verwachte OSH-problemen in de gezondheidszorg, met inbegrip van de thuiszorg en de gemeenschapszorg. De gezondheids- en sociale zorg is geïdentificeerd als een sector met een hoog werkgelegenheidspotentieel, maar is een verwaarloosd gebied als het gaat om veiligheid en gezondheid op het werk, vooral bij de thuis- en gemeenschapszorg. De uitkomsten van dit onderzoek worden in 2014 gepubliceerd.

De voorbereidingen voor de tweede editie van een ander vlaggenschipproject van het Agentschap — de [Europese Bedrijvenenquête over nieuwe en opkomende risico's \(Esener\)](#) — zijn in 2013 voltooid. Dit belangrijke werkstuk biedt inzicht in de omgang met risico's op de werkvloer binnen Europa. Het onderzoek van 2014 zal voor het eerst ook zeer kleine bedrijven (5-10 werknemers) en de landbouwsector opnemen.

Het literatuuronderzoek naar [nieuwe risico's en trends op het gebied van veiligheid en gezondheid van vrouwen op het werk](#) is ook een belangrijk project dat in 2013 afgerond werd. Dit onderzoek leverde niet alleen andere inzichten op, maar vormde ook een belangrijke update over werkgerelateerde kanker bij vrouwen en gevaren op het werk voor hun reproductieve gezondheid. Een actueel verslag over arbeidsgerelateerde kanker en een ander verslag over de gevaren voor de reproductieve gezondheid worden nu voorbereid en zullen in 2014 gepubliceerd worden.

De voorlopige resultaten van een belangrijk proefproject over veiligheid en gezondheid tegen de achtergrond van een vergrijzende beroepsbevolking werden in december 2013 tijdens een conferentie in het Europees Parlement gepresenteerd. Het [verslag](#) werd begin 2014 op de website van het Agentschap gepubliceerd.

Het verslag van het Agentschap uit 2013 over [de prioriteiten in OSH-onderzoek in Europa voor de jaren 2013-2020](#) stelt onderzoeksprioriteiten vast die de

lacunes in onze kennis moeten aanvullen in overeenstemming met de Europa 2020-strategie. Hieruit stelt het Agentschap een lijst samen van 'topprioriteiten' en standpunten van de Commissie voor 2014.

Ten slotte bleef het Agentschap werken aan het [OSHwiki-project](#) dat in de zomer van 2014 zal worden geïntroduceerd. In totaal zijn er 121 nieuwe artikelen in opdracht gegeven, geschreven en goedgekeurd. Nog eens 28 artikelen zijn in ontwikkeling. Dit project trok veel aandacht op de top 'Een gezonde werkplek' in Bilbao in november en heeft ook interesse gewekt bij internationale OSH-organisaties.

2 Informatie over de werkomgeving

Met de voorbereiding van de campagnegids voor 2014-2015 — [Gezond werk is werk zonder stress!](#) — is een grote stap gezet. De campagnes zijn de belangrijkste voorlichtingsactiviteiten van het Agentschap en vormen een belangrijke manier om de werkvloer te bereiken, vooral bij micro-organisaties en kleine- en middelgrote ondernemingen (mkb/de kmo's). Er werd ook veel tijd besteed aan het voorbereiden van praktische informatie om bedrijven, vooral kleine en middelgrote ondernemingen, te ondersteunen bij het beheersen van psychosociale risico's op de werkvloer. Er zal in elke EU-taal een e-gids worden gepubliceerd vóór de Europese week voor veiligheid en gezondheid op het werk in oktober 2014. In 2014 zullen ook twee belangrijke onderzoeken gepubliceerd worden die ons inzicht in psychosociale risico's en potentiële strategieën om daarmee om te gaan, moeten aanscherpen.

De campagne 2012-2013 — [Samen sterk voor preventie](#) — was de succesvolste campagne tot dusver met meer activiteiten en officiële partners dan ooit en vormde ook een belangrijke "Première". In juni organiseerde het Agentschap in Brussel een zeer succesvol evenement met campagnepartners over [benchmarking en uitwisseling van goede OSH-praktijken](#). Dit evenement bracht OSH-professionals en beleidsmakers samen om opgedane ervaringen en goede werkmethoden met elkaar te delen.

Sinds de start van het [OiRA-project \(Interactieve Onlinetool voor risicobeoordeling\)](#) in 2011 is het inmiddels de hoeksteen van de inspanningen van het Agentschap om veiligheid en gezondheid op het werk in Europa te bevorderen, vooral bij het mkb/de kmo's, waartoe 99% van de ondernemingen behoort, en bij wie de middelen vaak beperkt zijn. In 2013 zijn negen tools ontwikkeld: voor kappers in België (in het Frans en Nederlands) en Portugal; een Spaanse tool voor rijscholen en een voor leer- en looiateliërs (in het Catalaans); een Litouwse tool voor autoreparatieplaatsen; cateringtools voor Frankrijk en Griekenland; een Letse tool voor kantoorwerk; en een tool voor particuliere beveiliging voor de EU. Er zijn nog ongeveer 50 tools in ontwikkeling en er is nu een OiRA-groep die in heel Europa samenwerkt om tools te ontwikkelen en te verfijnen. Het Agentschap steunt het werk door training te bieden in het gebruik van de OiRA-toolgenerator en door middel van een OiRA-helptdesk.

Verder heeft het Agentschap opdracht gegeven voor een haalbaarheidsstudie over het bevorderen en ondersteunen van het wijdverspreide gebruik van tools voor het implementeren van OSH-oplossingen die al beschikbaar of nog in ontwikkeling zijn in de lidstaten.

Andere belangrijke publicaties dit jaar betroffen de verslagen over veiligheid en gezondheid door leiderschap en participatie ([Diverse cultures at work: ensuring safety and health through leadership and participation](#)) en over een holistische benadering van veiligheid en gezondheid in het onderwijs ([Occupational safety and health and education: a whole school approach](#)).

3 Communicatie, campagnes en promotie

De campagne voor een gezonde werkplek 2012-2013 — Samen sterk voor preventie — bouwde voort op de resultaten van het voorgaande jaar. Een recordaantal van [87 officiële campagnepartners](#) — bedrijven en organisaties uit de publieke en particuliere sector in heel Europa — sloeg samen met het Agentschap de handen ineen met als doel de veiligheid en gezondheid op de werkplek te verbeteren op basis van leiderschap van het management en werknemersparticipatie. Er werden in meer dan 30 landen evenementen georganiseerd om de aandacht voor dit onderwerp te versterken en het Agentschap heeft een meertalige [online-campagnetoolkit](#) gemaakt, die het voor iedereen gemakkelijker maakt een eigen veiligheids- en gezondheidscampagne te voeren. De uitreiking van de [Awards voor goede praktijken](#) vond in april plaats in Dublin samen met het Ierse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. De Europese Week voor veiligheid en gezondheid op het werk in oktober omvatte honderden evenementen die op nationaal niveau waren georganiseerd. Het ging om training en coaching, seminars en conferenties en het onder de aandacht brengen van de campagne en de boodschap via de sociale media. De campagne werd in november afgesloten met de [top 'Een gezonde werkplek' in Bilbao](#). Bij dit evenement kwamen een 300-tal afgevaardigden samen die ideeën en ervaringen uitwisselden en de resultaten van de campagne bespraken, om ervoor te zorgen dat het werk aan risicopreventie voortgezet wordt, ook als de campagne al lang beëindigd is.

De campagne 2012-2013 was nog niet afgerond of de voorbereidingen voor de campagne 2014-2015 - Gezond werk is werk zonder stress! – waren al volop aan de gang. Er werden plannen gemaakt, de profilering werd vastgesteld en het belangrijkste [promotiemateriaal](#) werd ontwikkeld. Samen met onze partner het Napo Consortium werd ook een [film over stress](#) gemaakt met de populaire tekenfilmfiguur Napo in de hoofdrol.

De bevindingen van de derde [Europese opiniepeiling over veiligheid](#)

[en gezondheid op het werk](#) werd op de Dag van Europa (9 mei) bekendgemaakt. Meer dan 16 500 werknemers in 31 landen werden ondervraagd over werkgerelateerde stress en OSH onder oudere werknemers. De uitkomst leverde veel media-aandacht op en bevestigde dat de boodschap van de campagne 2014-2015, dat psychosociale risico's op dezelfde systematische wijze beheerst kunnen worden als elk ander OSH-vraagstuk, in heel Europa verspreid moet worden.

Er werd gestart met een bewustzijnsverhogende portefeuille voor focal points om OIRA te bevorderen en het gebruik ervan in het mkb/de kmo's te vergroten. Er werden het hele jaar door negen promotionele seminars georganiseerd in België, Cyprus, Griekenland (twee gekoppelde bijeenkomsten), Letland (drie gekoppelde bijeenkomsten) en Litouwen (twee afzonderlijke bijeenkomsten).

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar reikte het Agentschap haar [Filmprijs Gezonde werkplekken](#) uit op het internationale festival voor documentaires en animatiefilms in Leipzig ([DOK Leipzig](#)). Het Agentschap steunt ook de productie en ondertiteling van dvd's van de winnende film ten behoeve van de verspreiding via nationale focal points en organiseert filmvertoningen in Europa.

In 2013 werd de [film met Napo over uitglijden en struikelen — Napo in... daar valt niet mee te spotten](#) uitgebracht. Het initiatief 'Napo voor leerkrachten' stelt allerlei hulpmiddelen, zoals Napo-films, online beschikbaar, met als doel het 'mainstreamen', of integreren, van OSH in het onderwijs en het op jonge leeftijd aanleren van goede gewoontes ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Eind 2013 was het pakket 'Napo voor leerkrachten' beschikbaar in 18 talen en werd het in 23 lidstaten en landen van de Europese Economische Ruimte gepromoot.

In heel 2013 heeft het persbureau het werk van het Agentschap gepromoot en gepubliceerd. De campagne [mediapartnerschap](#) nam toe in kracht en twintig mediapartners in negen lidstaten ondersteunden de campagne 2012–2013. Er is een nieuwe aanpak gehanteerd om de uitreikingsceremonie van de Awards voor goede praktijken onder de aandacht te brengen en die aanpak heeft het profiel van de awards aanzienlijk verhoogd. De herinrichting van de website van het Agentschap zal in 2014 voltooid worden en zal zijn positie als Europa's eerste referentiepunt voor OSH-informatie verder versterken. In 2013 heeft het Agentschap elf nieuwe verslagen en twaalf e-facts gepubliceerd, evenals allerlei promotie en audiovisueel materiaal.

Het communicatiepartnerschap van het Agentschap met het Enterprise Europe Network (EEN) leverde in 2013 vruchtbare resultaten op: nationale focal points organiseerden 18 nationale partnerschapsbijeenkomsten en EEN-OSH-ambassadeurs verspreidden informatie op werkplekken in Europa - vooral bij kleine en middelgrote bedrijven. Beide partners werkten ook samen aan de eerste EEN-OSH-Award, die uitzonderlijke promotie van de OSH-boodschap bij kleine en middelgrote bedrijven belooft. De eerste award werd in november tijdens de topbijeenkomst 'Een gezonde werkplek' in Bilbao uitgereikt.

4 Netwerken en coördinatie

De uitvoering van het [Strategisch meerjarenprogramma 2014–2020 van het Agentschap](#) zal de banden met het netwerk van focal points versterken. In 2013 was de uitdaging ervoor te zorgen dat het [netwerk van focal points](#) ondanks het moeilijke economische klimaat goed bleef functioneren. Bezoeken op hoog niveau laten overheden en sociale partners het belang van het werk van de focal points zien. Het Agentschap heeft in 2013 twee van zulke bezoeken afgelegd - een aan Litouwen en een aan Finland. Op internationaal niveau steunde het Agentschap de Internationale Arbeidsorganisatie bij een training voor OSH-beleidsmakers waarbij het tripartiete model getoond werd.

Het Agentschap is doorgegaan met het voorbereiden van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten op betrokkenheid bij Europese OSH-activiteiten, bijvoorbeeld door ze te helpen zich bij zijn netwerk van focal points aan te sluiten en ze te ondersteunen bij de deelname aan zijn activiteiten, materiaal te vertalen en af te drukken voor de campagne Een gezonde werkplek, NAPO-dvd's te verspreiden en ze aan te moedigen deel te nemen aan de Awards voor goede praktijken. Dit laatste bleek vooral succesvol in 2013, met het uitroepen van een Turks bedrijf als een van de winnaars - waarmee de impact van het werk van het Agentschap voortreffelijk werd gedemonstreerd.

Het verbindingskantoor in Brussel bleef haar hoofdtaak, het vertegenwoordigen van het Agentschap en het verschaffen van informatie aan de belangrijkste partners, uitvoeren. 2013 benadrukte het werk van het verbindingskantoor aan de Europese sociale dialoog wat betreft het potentieel van de sectorale comités voor de sociale dialoog om bij te dragen aan het ontwikkelen van tools voor het OiRA-project. Het kantoor heeft ook een succesvol studiebezoek aan het hoofdkantoor van het Agentschap georganiseerd voor leden van het Europees Parlement zodat zij rechtstreeks meer konden leren over de werkwijze van het Agentschap.

Het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA)

draagt ertoe bij om werkplekken in Europa veiliger, gezonder en productiever te maken. Het Agentschap onderzoekt, ontwikkelt en verspreidt betrouwbare, evenwichtige en onpartijdige informatie op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk en organiseert voorlichtingscampagnes in heel Europa. Het Agentschap is in 1996 door de Europese Unie opgericht en gevestigd in het Spaanse Bilbao. Het brengt niet alleen vertegenwoordigers van de Europese Commissie, regeringen van de lidstaten, werkgevers- en werknemersorganisaties bij elkaar, maar ook vooraanstaande deskundigen uit alle EU-lidstaten en daarbuiten.

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

12 Santiago de Compostela,

E-48003 Bilbao, Spanje

Tel. +34 944358400

Fax +34 944358401

E-mail: information@osha.europa.eu